

LUKÁCS RÓBERT-IMRE

EGYHÁZI HIVATALOK

The 1983 Code of Canon Law brought significant changes in the law for the clergy. Fundamental in this change is the ecclesiology that grounds this law, namely, the theology of the Second Vatican Council. The law incorporates, at times almost verbatim, the councils statements on the function of the Church's ordained ministers. There have also been changes in the codes expression of the right and obligations of clerics and the norms on incardination and ecclesiastical office.

This work is intended to be a tool to assist bishops, chancery officials, personal directors, vicars for clergy and religious, advocates, the clergy in general and other interested persons in understanding the principals and procedures involved in the law for the clergy.

*Az egyházi hivatal tartós jelleggel – akár isteni, akár egyházi rendeléssel – alapított feladatkör, melyet lelki cél érdekében gyakorolnak.*¹

A katolikus egyház életében az utóbbi fél évszázadban kibontakozott változások egyaránt érintették az egyházfogalom, az egyházjog világát, és olyan, korábban kevésbé tárgyalt egyházszervezeti és egyházi alkotmányjogi kérdéseket is az érdeklődés előterébe állítottak, mint az egyházi hivatalok és közfunkciók kérdései. A 2. vatikáni zsinat ismeretes módon új megközelítésben tárgyalta Isten népének életét és a laikusok apostolságának témáját, ebből pedig az következett, hogy újra kellett értékelni azokat a jogi formulákat is, amelyek az egyházi hivatalokkal és az egyházi hatalom gyakorlásának módozataival függenek össze.

Az egyházi közfunkciók egy része ma is a klerikus állapottal, a papi rend szentségével összekapcsolt. Az eltérő megbízatások azonban nem jelenthetik a laikusok és a klerikusok elkülönülését az egyház életében, hanem éppen azt kell szolgálniuk, hogy a hivatalok „elosztottsága” egyre jobb együttműködést és munkamegosztást teremtsen az egyház laikus és klerikus tagjai között.²

Az előbb említett meghatározásnak négy lényeges elemét különböztetjük meg:

¹ 145. kán. 1. §. Lásd: *CLSA Commentary*, 98–144.

² ERDŐ P., *Hivatalok és közfunkciók az egyházban* (Pázmány Péter Katolikus Egyetem Kánonjogi Posztgraduális Intézet kiadványai, Studia III/5.), SzIT. Bp. 2003, 132.

1. A hivatal tisztség, feladatkör (munus), vagyis pontosan körülhatárolt feladat, feladatcsoport, ahol a kötelességek és jogok pontosan meg vannak határozva.

2. A hivatalt isteni vagy egyházi rendelés alapítja meg. Ez a rendelés határozza meg a feladatkör tartalmát és határait.

3. A hivatal tartós jelleggel alapított feladatkör. Ez a tartósság azt jelenti, hogy az illető feladatcsoport akkor is létezik, ha éppen senki sincs, akire ezek a feladatok rá lennének bízva.

4. Az egyházi hivatal olyan feladatkör, amelyet lelki cél érdekében kell gyakorolni. Ez a lelki cél az Egyház sajátos célja. Szükséges, hogy részvételt jelentsen az Egyház küldetésének megvalósításában, akár a tanítás, akár a megszentelés, akár a kormányzás területén.³

A 145. k. 1. §.-ban adott meghatározás által az 1983-es Kódex megszüntette az előző Kódexben még meglévő különbségtételt a hivatal tág és a szűk értelmezése között. Az előző Kódexben (1917), egy hivatal szűk értelemben maga után vont valamilyen részvételt, részsedést az egyházi hatalomból, legyen az rendi vagy joghatósági. Ezen értelmezés szerint, csak klerikusokat nevezhettek ki egyházi hivatalra.

A hivatal új meghatározását a 2. vatikáni zsinat *Presbyterorum ordinis* (20) határozatában találjuk, és a *Lumen Gentium* (33)⁴ az Egyházzal szóló konstitúciójára épül, ahol láthatjuk, hogy a laikusok küldetést kaphatnak a hierarchia részéről, bizonyos hivatalok betöltésére, melyet a lelkek érdekében fejtenek ki. A 145. kánon értelmében a püspök laikus személyekre is rábízhat bizonyos hivatalokat, melyekben ezek a személyek az egyházat szolgálják.⁵

Most az adott keretek között csak a klerikusokra bízható hivatalokról szólunk, és nem azokról a hivatalokról, melyek az utóbbi években nyitottak lettek a laikusok számára is.

A Kódexben meghatározásokat és leírásokat találunk több olyan hivatalról, melyeket klerikusok tölthetnek be.

³ Vö. ERDŐ Péter, *Egyházjog*, Bp. 1991, 124–125.

⁴ „Ezen kivétel nélkül minden keresztény hívőt érintő apostolságon kívül még különféle módon is bevonhatók a világiak, közvetlenebb együttműködésre a hierarchia apostoli munkájába, azoknak a férfiaknak és nőknek a példájára, akik Pál apostolt segítették az Evangélium hirdetésében, sokat fáradozva az Úrban (Vö. Fil 4, 3; Róm 16, 3 skk). Arra is alkalmasak, hogy a hierarchia felvegye őket egyes olyan munkakörökbe, amelyek lelki célt szolgálnak.”

⁵ C. Augustine, *A Commentary on the New Code of Canon Law*, vol. II, *Clergy and Hierarchy*, 6th ed. St. Louis, MO, B. Herder Book Co., 1936, 101.

A 145. k. 1. §.-ból azt is megtudjuk, hogy hogyan jönnek létre ezek a hivatalok: isteni törvény, vagy egyházi törvény által.

A Péteri hivatal és a püspöki hivatal – példák az isteni rendelkezésre.

Nem az egyház hozta létre ezeket a hivatalokat, hanem az egyház törvényhozásával meghatározza ezeket a hivatalokat, megjelöli a módot, ahogyan ezeket a hivatalokat el lehet nyerni, valamint leírja a hivatal elnyerőjének jogait és kötelességeit.⁶

Van azonban nagyon sok olyan hivatal, melyet az egyházi törvény révén hoztak létre. Nagy részét ezeknek a hivataloknak megtaláljuk az Egyházi Törvénykönyvünkben, (II. Könyv, II. szakasz, III. cím, „A részegyházak belső rendje”). Itt található meg azok a törvények, melyek különféle közigazgatási és pasztorális hivatalokat alkotnak, mint pl.: püspöki helynök, irodaigazgató, szerzetesi előljáró, plébános.

A bírói szférához tartozó hivatalok – mint bírósági helynök, ügyvéd, kötelékvédő – a VII. könyvben („Eljárások”) található. Nagyon gyakran a kötelességek és a jogok, amelyek a hivatalhoz kapcsolódnak magában a törvényben vannak meghatározva, amelyre a hivatal alapozódik. Egyes kánonok utalnak azokra a szükséges képesítésekre is, amelyekkel a hivatal viselőjének rendelkeznie kell, gyakran leírják a módot, ahogyan a hivatal elnyerhető, valamint a hivatali időt.

A Kódexben nem megnevezett hivatalok létrehozhatóak az illetékes hatóság által.

Azok a hivatalok, amelyekről az előbb beszéltünk, megtalálhatóak a CIC.-ben, de alapíthatók más hivatalok is, melyek nincsenek benne az Egyházi Törvénykönyvben.

Két útja van annak, hogy más, szükséges hivatalokat hozzanak létre: törvény által és az illetékes hatóság határozatával.⁷

Mivel az egyházmegyes püspök birtokolja a törvényhozói hatalmat, a rábízott emberek érdekében (391. k.) törvényeket adhat ki, melyekkel hivatalokat hoz létre. Ezt megteheti az egyházmegyei zsinatok tartásakor (460. k.), vagy megteheti egyedi határozat révén (48. k.),

⁶ CAPELLO, F. M., *Summa iuris canonici*, 4th ed., Romae, Apud Aedes Universitatis Gregoriana, 1945, vol. I, 240.

⁷ 460. k. az egyházmegyei zsinaton a megyéspüspök egyházkormányzati feladatát ünnepélyes módon gyakorolja. Az egyházmegyei zsinat tanácsadásra hivatott, tehát nem törvényhozó. Az egyedüli törvényhozó egyházmegyei szinten a megyéspüspök (466. k.); az általános határozat (decretum generale), ld. 29. k., valóban törvénynek számít, de csak a törvényhozó adhat ki ilyet.

ahogy a 145. k. 2. §. kijelenti, hogy az illetékes hatóság létrehozhat és adományozhat egy hivatalt ugyanazon határozat által.

A részleges jog által tehát más hivatalok is létrehozhatók, az Egyház hármias feladatának ellátására. Napjainkban nagy választéka van az új hivataloknak, amelyek különböző címenek ismertek. Egyes hivatalok ellátására klerikusok vannak kinevezve, más hivatalok ellátásával laikus személyek vannak megbízva – a részleges törvény szabályzat szerint.

Nagyon fontos a részleges törvény gondos kitervezése, hogy jó törvény legyen. Ezért az egyetemes törvényt alapul vehetik e törvények szerkesztésekor. E szerint szükséges:

- a hivatal meghatározása,
- a hivatal viselőjének megbízó levele,
- leírása annak a módszernek, amely szerint a személyt kiválasztják, és a hivatalt rábízják,
- leírni azokat a jogokat és kötelességeket, amelyek a hivatal viselőjére vonatkoznak, az időtartamot, amíg a hivatalt viseli, és a hivatal elvesztésének módját.

Annak ellenére, hogy inkább a klerikusokkal foglalkozunk, mégis meg kell jegyeznünk, hogy amikor hivatalokat részleges törvénnyel hoznak létre, és laikus krisztushívőre bízják, a 231. k. előírásait kell figyelembe venni. Ez a kánon nemcsak a hivatal viselőjének közelebbi felkészülésével foglalkozik, hanem a hivatal viselőjének díjazásával is. Ugyanúgy, ahogy az egyetemes törvény kihangsúlyozza, hogy az egyes hivatalokból való elmozdításhoz nagyon súlyos ok szükséges, és más hivatalokból való elmozdításhoz csak elégséges ok, vagy egyáltalán semmilyen ok nem szükséges, a részleges törvény által létrehozott hivataloknál szintén részletezni kell mindazokat az okokat, amelyek a hivatalból való elmozdításhoz vezethetnek.

Bemutatásképpen, hivatalok, melyek nincsenek a Kódexben megnevezve, de létrehozhatók a részleges törvénykezéssel: pl. egyházmegyei irodák vezetője, iskolai adminisztrátor, családi tanácsadó stb. A klerikusok hivatalra való kinevezésére, áthelyezésére, elmozdítására vonatkozó törvény nagyon kevés van a Kódexben, de alapvető elvek és szabályok vannak erre a klerikusokat érintő kérdésre.

A 2. vatikáni zsinat befejezése óta a klerikusokat érintő kérdések a középpontba kerültek. Sokkal nagyobb aktivitás észlelhető ezen a téren is. Egyes egyházmegyék külön szabályzatokat adtak ki, amelyek

a hivatalok betöltését, a hivatalból való áthelyezést és elmozdítást irányítják. A következőkben egy pár ilyen szabályt nézünk át, együtt a kánoni irányelvekkel.

I. Egyházi hivatalra való kinevezés

A. Alapvető szabályok a hivatal betöltésére

A 145.–156. kk.-ból egy pár általános szabály lekövetkeztethető, ami az egyházi hivatalok betöltését illeti.

1. „Az egyházi hivatalt kánoni betöltés nélkül nem lehet érvényesen elnyerni.” (146. k.)

A szabad adományozás a legáltalánosabb módja annak, ahogyan a világegyházban egyházi hivatalokat töltenek be.⁸

A 147. k. más módozatokról is beszél, amikor olyan hivatalokról beszél, amelyeket klerikusok tölthetnek be. Itt azonban csak azokról a hivatalokról szólunk, amelyeket diakónusok vagy papok tölthetnek be.

Akkor is, amikor egy szerzetesi intézmény klerikusi tagjára bíznak egy intézményt, az egyházmegyes püspök az, aki a klerikust a hivatalába beiktatja, még akkor is, ha talán a szerzetesi előljáró az, aki bemutatja a jelöltet. (682. k.). A hivatalba való beiktatást az illetékes hatóságnak kell végezni.⁹

2. A jelöltnek közösségben kell lennie az Egyházzal, és megfelelő felkészültséggel kell rendelkeznie ahhoz, hogy a hivatalt betölthesse.

A 149. k. világosan leszögezi, hogy az a személy, akit ki akarnak nevezni egy egyházi hivatalra, közösségben kell legyen az Egyházzal. Továbbá alkalmasnak kell lennie, vagyis rendelkeznie kell azokkal a tulajdonságokkal, amelyeket az egyetemes vagy részleges jog előír.

Az egyetemes jog néha kifejezett személyi adottságokat jelöl meg a hivatal elnyeréséhez, mint pl.: életkor, szent rend, akadémiai végzettség, gyakorlat.¹⁰ A részleges jog, ami egy egyházmegyére – régióra vonatkozik, vagy egy szerzetesi intézmény alkotmánya – hasonló követelményeket állíthat fel.

3. Bizonyos hivatalokat csak papok tölthetnek be.

A 150. k. szűkszavú megfogalmazásában kiköti, hogy a teljes lelkipásztori gondozással járó hivatal, amelynek ellátásához a papi rend gyakorlása szükséges, nem tölthető be érvényesen olyannal, aki

⁸ AUGUSTINE, C., *A Commentary*, 105.

⁹ uo. 106.

¹⁰ ABBO, J. A. – HANNAN, J. D., *The Sacred Canons: A Concise Presentation of the Current Disciplinary Norms of the Church*, Rev. Ed., St. Louis, MO, 1957, vol. 1, 208.

még nincs pappá szentelve. Az egyetemes jog megjelöli azokat a hivatalokat, amelyeket csak papok tölthetnek be: általános helynök, püspöki helynök, bírósági helynök, plébános.

4. *A lelkipásztori gondozással járó hivatal betöltését súlyos ok nélkül ne halasszák el. (151. k.)*

Ez az elv egyenesen és világosan bemutatja a törvényhozó akaratát, hogy Isten népe lelki szükségletei ki legyenek szolgálva. A fő célja a hivatalok strukturáltságának és szabályzásának, hogy elősegítsék a szolgálatot. Amikor egy hivatal felszabadul, megürül bármely okból, a püspöknek gondoskodnia kell annak betöltéséről, mindenféle halasztást kerülve. A kánon nem ír elő kifejezetten egy időhatárt, hogy mikor kell egyes hivatalokat betölteni.

Azonban vannak kánonok, amelyek egyes hivataloknál ezt előírják. Az áthelyezésről való biztos értesülés után a püspöknek két hónapon belül át kell mennie abba az egyházmegyébe, ahová helyezték, és azt kánonilag birtokba kell vennie (418 k.); a püspöki szék megüresedéséről való értesüléstől számított nyolc napon belül a tanácsosok testületének meg kell választani az egyházmegyei kormányzót (421. k. 1. §.); ha a plébánia megürül, a megyéspüspök mielőbb (*quam primum*) jelöljön ki plébániai kormányzót (539 k.). A sürgős betöltés miértjét a hivatal lelki céljainak és fontosságának függvényében kell mérlegelni.¹¹

5. *A jog szerint meg nem ürült hivatal betöltése eredendően érvénytelen, és még a későbbi megürülés által sem válik érvényessé. (153. k.)*

Ez a szabály nagyon fontos az áthelyezés és elmozdítás szempontjából is. A kinevezést tartalmazó levélnek, áthelyezést tartalmazó határozatoknak tartalmazniuk kell a meghatározott időt, amikor a hivatal szabaddá válik, és a kinevezés érvénybe lép. Ez alkalmazható arra a helyzetre is, amikor egy hivatalra valakit meghatározott időre neveznek ki. Ebben az esetben a hivatal betöltéséről gondoskodni lehet már 6 hónappal azelőtt, és érvényessé válik, mikor a meghatározott idő lejár és a hivatal megürül.

Egy hivatal megüresedett *de facto* és *de iure*, ha senki nem birtokolja, vagy senki jogosan nem követelheti.¹²

¹¹ URRUTIA, F. J., *De normis generalibus: adnotationes in Codicem, Liber I, Romae, PUG, 1983, 102.*

¹² ABBO-HANNAN, *The Sacred Canons, 213–214.*

6. *Egy hivatal odaigérése, bárki tette is az ígéretet, semmilyen jogi hatással nem jár. (153. k. 3. §.)*

Ez a szabály, bár az adott kánon utolsó intézkedése, mégis elég jelentős ahhoz, hogy kizárjon mindenfajta megállapodást. A kánon kiköti, hogy a hivatal odaigérésének nincsen jogi hatása, függetlenül attól, hogy ki tette ezt az ígéretet. Fontos e szabálynak a felidézése azokban az esetekben, amikor a püspök vagy delegáltja át akar helyezni egy plébánost a hivatalából, és ugyanakkor ígéretet tesz, hogy egy másik hivatalt fog elnyerni a következő időszakban.

7. *Minden hivatal betöltését írásba kell foglalni. (156. k.)*

Ez egy nagyon fontos szabály. Hogy jogi hatása legyen, egy dokumentumnak, amivel a hivatalt létrehozzák, és az akta, amivel a hivatalt átadják, írásban kell történnie. Legyen aláírva az illetékes hatóság által, és legyen hitelesítve az irodaigazgató vagy jegyző által. Természetesen ezeknek az iratoknak tartalmazniuk kell a helyet és az időt, ahol ezt kiadták. (484. k.) Továbbá a kinevezést rögzítő iratban fel kell tüntetni, hogy a hivatal meghatározatlan vagy egy meghatározott időre szól, valamint azt, hogy a terminus megújítható vagy sem.

8. *A szolgálat, egy bizonyos hivatal esetében, meghatározott vagy meghatározatlan időre szóló.*

Egyes egyházi hivatalok esetében az egyetemes jog egy meghatározott időt jelöl meg, pl. az egyházmegye gazdasági igazgatója, aki klerikus vagy laikust – a püspök nevezi ki 5 éves időszakra (494. k. 2. §.). Hasonlóképpen azok a papok, akik a tanácsosok testületéhez tartoznak, 5 éves kinevezést kapnak (502. k. 1. §.). A bírói területen a bírósági helynök és más bírók meghatározott időre vannak kinevezve. Az időtartam nincs meghatározva (1422. k.).

Stabilitása miatt a pasztorális hivatalban, mint hagyományos érték és szabály, a plébános kinevezése meghatározatlan időre szól (522. k.).¹³ Az 522. k. azonban megengedi az időtartam megszabását is, feltéve, ha a püspöki konferencia döntése megengedi ezt. A lehetőség, hogy az időperiódust megújítsák, a püspökre van bízva. Amikor egy ilyen irányvonalat bevezetnek egy egyházmegyébe, meg kell jegyeznünk, hogy nincs visszamenő hatálya.

¹³ A plébánosok elmozdíthatatlanságát már a zsinat megszüntette (CD 31 c; vö. MP *Ecclesiae sanctae*, 1966. VIII. 6, nr. I, 20, 1. §: AAS 58, 1966, 768).

Fontos az is, hogy a hivatal viselője tisztában legyen az időtartammal, legyen az meghatározott vagy meghatározatlan. Egyformán fontos a püspöknek és tanácsadónak, hogy figyelemmel kövessék a hivatalviselők hivatali idejének lejárását. Ha a terminus megújítható, a hivatal viselője kifejezheti azon vágyát, hogy szeretne-e még abban a hivatalban maradni. Másik oldalról, a püspök vagy tanácsadói figyelmeztethetik a hivatal viselőjét a tényre, hogy a kinevezés ideje végéhez közeledik, és az adott időn belől ismertesse jövőre vonatkozó terveit. Egy komoly probléma merül fel akkor, amikor az idő lejár anélkül, hogy egyik fél is tudna róla. Annak ellenére, hogy a hivatal nem vesztendő el, vagy az nem üresedik meg, míg erről a klerikus nem értesítik, de mégis jelentős zűrzavar keletkezhet ebből a figyelmetlenségből. A püspök felelőssége, aki kompetens a hivatal betöltésére, hogy vagy újra kinevezze a személyt, vagy figyelmeztesse, hogy az idő lejárt.

9. *A hivatal elvesztését írásban kell közölni. (186. k.).*

Az egyházi hivatal elvesztése hat lehetséges módon történhet (184. k. 1. §.): 1.) az előre megállapított idő elteltével, 2.) a jogban a meghatározott életkor elérésével,¹⁴ 3.) lemondással, 4.) áthelyezéssel, 5.) elmozdítással, 6.) megfosztással.

A szabály jelentősége a 186. kánonban van kiemelve: a megszabott idő leteltével a hivatal elvesztése csak akkor lép hatályba, amikor ezt az illetékes hatóság írásban közli. Meg kell jegyezni azt, hogy az egyházi hivatal nem vesztődik el, ha a hivatalt adományozó hatósági személy joga bármi módon megszűnik, hacsak a jog másként nem rendelkezik (184. k. 2. §.). Például, amikor az egyházmegyében a püspöki szék megüresedik, elveszíti hivatalát az általános helynök, a püspöki helynök.

Az előbbi 9 szabály alkalmazható a következő részben, ahol a hivatalra való kinevezésről, áthelyezésről és elmozdításról lesz szó.

B. Kinevezés a plébánosi hivatalra - mint minta.

---

¹⁴ Bár a 184 k. kijelenti, hogy az egyházi hivatal elvesztendő a meghatározott életkor elérésével, azonban a gyakorlatban egy bizonyos idő elérése ok a lemondás beadására, vagy ha a lemondást a hivatal viselője nem kínálja fel, ok lehet a hivatalból való elmozdításra. A kánon az egyházi hivatal elvesztéséről és nem megüresedéséről szól általában. Ezért nem említi az okok között a hivatal birtokosának az elhalálózását. Egyes hivataloknál a 75. életév betöltésekor kötelesek a hivatal birtoklói lemondásukat benyújtani, de ez nem olyan korhatár, amelynek elérésével magától elveszíténék hivatalukat. Itt csak a lemondási kötelezettség áll fenn.

Egy nagyon fontos hivatal a plébános hivatala, és a Kódex ennek a hivatalnak betöltését nagyobb odafigyeléssel, bővebben tárgyalja, mint más egyházi hivatalokat. Ezért a plébánosi kinevezésről beszélünk bővebben. A kánoni eljárás a plébánosi kinevezésekor például szolgálhat más hivatalokra való kinevezésnél, amelyre nem fektettek nagy hangsúlyt a Kódexben. Két fentebb említett elv kell, hogy vezesse a püspököt a papok kinevezésénél, amikor plébániai hivatalt bíz rájuk: a) a plébánia betöltése ne húzódjon el, b) a püspök szabadon adományozza a hivatalt. Mindezek mellett nagyon fontos a szükséges információ begyűjtése és a tanácskérés.

Az 524. k. egy lényeges kánon, amely a püspököknek nagy segítséget ad a plébániai hivatal szabad adományozással való betöltésére. *„Az üresedésben levő plébániát, a megyéspüspök annak adja, akit minden körülmény megfontolása után alkalmasnak ítél a plébániai lelkigondozás ottani elvégzésére, minden személyválogatás nélkül; hogy az alkalmasságról szóló ítéletet meghozhassa, hallgassa meg az esperest, és végezzen megfelelő vizsgálatot, szükség esetén egyes papok és világi krisztushívők meghallgatásával.”* (524. k.)

Egyes helyeken általánossá vált évekkel ezelőtt úgynevezett versenyvizsga bevezetése, azok számára, akik arra törekedtek, hogy plébánosoknak nevezzék ki őket. Ennek a szokásnak a megszüntetését a Christus Dominus¹⁵ sürgette, és most a jelenlegi törvény megőrzi az egyházmegye püspöke kinevezésénél használt metódust a pasztorális megfeleléség megállapítására.

A döntés meghozatalakor, ahol a megfelelést nézik, a püspök hallgassa meg az esperest.

Az esperesek különböző feledatokkal vannak megbízva (555. k.), de ezek a feladatok két fontos pontban foglalhatók össze: a) egy felügyelő, megfigyelő feladat, b) szervező feladat, abban az értelemben, hogy ő az, aki előmozdítja és koordinálja a közös pasztorális ténykedéseket.

¹⁵ Annak megítélésében, hogy egy pap alkalmas-e valamely plébánia vezetésére, a püspök ne csak a teológiai tudását, hanem jámborságát, apostoli buzgóságát, képességeit és adottságait is vegye figyelembe, amelyek a lelkek jó gondozásának feltételei. A plébánosi szolgálat egyetlen értelme a lelkek java. Ezért a plébániák betöltésénél meg kell szünnie a bemutatás, kinevezés vagy fenntartás jogának, nem különben – ahol ez megvan – akár az általános, akár a részleges pályázat jogszabályának, hogy a püspök minél könnyebben és a célnak megfelelően járhasson el. – CD. 31.

Ezért érthető, hogy a püspök kikéri az esperes véleményét, aki legalább teoretikusan ismeri a területén dolgozó papokat, a híveket, és azok vallásos tevékenységét.

Melyik esperest kell meghallgatni? Ott ahol a pap szolgált vagy azt ahová új kinevezéssel kerül?

Az előző informálhatja a püspököt a klerikus lelkipásztori teljesítményeiről, az utóbbi megjelölheti azokat a szükségleteket, melyek azon a plébánián vannak, ahová a plébánost kívánják helyezni. Egyes esetekben a püspök mindkét esperest megkérdezheti. Ezek a megbeszélések – vagy hasonló tárgyalások más képviselőivel az adott területnek – nagyon fontosak azokon a területeken, ahol szomszédos plébániák együttműködnek, annak érdekében, hogy az Egyház hármasküldetésének eleget tegyenek.

Sok egyházmegyében egy külön tanácsot hoztak létre hogy segítsék a püspököt a jelölt értékelésénél, hogy megállapíthassák megfelelőségét a hivatalra.

A zsinat utáni idő tanúskodik néhány ilyen próbálkozásról, amikor törekedtek kialakítani néhány módszert a plébánosnak, káplánnak és más hivatalt betöltő papnak a kiértékelésére. A tanácson keresztül – vagy anélkül – mások is nyújthatnak segítséget a püspök kérésére, pl. papi tanács, tanácsosok testülete, laikusok, más testületek, egyház-tanács, vagy személyek az egyházmegyén kívül, ha ez eredményesnek látszik.

Összefoglalásképpen, a püspök összegyűjti a szükséges információkat, hogy jó döntést hozzon a pap felkészültségéről, megfelelőségéről, valamint hogy megállapíthassa a személy rátermettségét az illető hivatal irányítására. Amikor megállapította, hogy a papban megvannak a szükséges adottságok, előkészíti a kinevező okmányt megjelölve abban, hogy a bizonyos helyre való kinevezés meghatározott vagy meghatározatlan időre szól.

Legáltalánosabb módja a hivatal betöltésének a klerikus áthelyezése egyik hivatalból a másikba. Ilyen esetben a hatékony időpont az újonnan megszerzett hivatalnál egybeesik a másik hivatal elvesztésének idejével, de a püspöknek pontosan meg kell jelölni az időpontot a hivatal elnyerésére, és azt is hogy az újonnan kinevezett hivatalnok hogyan veheti birtokba új hivatalát.

II. Áthelyezés az egyik hivatalból a másikba

A. Az áthelyezés alapszabályai

Két kánon intézkedik azokról az alapelvekről, amelyeket alkalmazni kell, hogy áthelyezzék a hivatal viselőjét egy másik hivatalba. A 190. k. 1. §-a kiköti, hogy áthelyezést csakis az végezhet, akinek joga van betölteni azt a hivatalt, ahonnan és azt is, ahová az áthelyezés történik. A kánon 2. §-a szerint, ha az áthelyezés a hivatal birtokosának akarata ellenére történik, súlyos ok szükséges, a jogban előírt eljárásmodot kell megtartani, mindig tiszteletben tartva az illetőnek azt a jogot, hogy ellenérveit kifejtse. A 191. k. 3. §-ában azt is láthatjuk, hogy ahhoz, hogy ez az áthelyezés hatályba lépjen, írásban kell közölnék.

A 191. k. nagyon praktikusán hozza: az előbbi hivatal a másik hivatal kánoni birtokbavételével ürül meg, hacsak a jog vagy az illetékes hatóság másként nem rendelkezik. Továbbá az áthelyezett személy díjazását az előző hivatalától kapja, mindaddig míg új hivatalát jogilag birtokba nem veszi.

Egy külön eljárás van a plébánosok áthelyezésére (1748., 1752. kk.). A szabályok magukba foglalják azt a jogot is, hogy az egyen felfolyamodással élhet az áthelyezést tartalmazó határozat ellen. Amikor hivataloknál – kivéve a plébánosi hivatalt – áthelyezés történik, a 190–191. kk. előírásait kell figyelembe venni. A püspök mielőtt az áthelyezést elkezdené, állapítsa meg a hivatalhoz kapcsolódó állandóság mértékét, ahonnan szándékában áll a klerikust áthelyezni.

Azoknál a hivataloknál, ahol a püspök a hivatal viselőjét megfelelő ok miatt áthelyezheti, az áthelyezési eljárás ezen két kánon alapján történik. Amikor nem pasztorális hivatalból történik az áthelyezés, mely nagyobb állandósággal bír, megfelelőbb a püspöknek, ha az alábbi lépéseket figyelembe veszi.

B. Kánoni eljárás a plébános áthelyezésénél

Az áthelyezés módja a plébánosnál, akit egyik hivatalból a másikba helyeznek át, az 1748–1752. kk. szerint történik.¹⁶ Az áthelyezés egészen más okokból történik, mint az elmozdítás. Az áthelyezés esetében a plébános jól működik, és a püspök azt akarja, hogy egy másik hivatalba helyezze, amely az ő személyi adottságait és buzgóságát kívánja. Az elmozdítás esetében a plébános szolgálatát nem tartják megfelelőnek. Ez a lényeges különbség adja az alapot a két különböző eljáráshoz. A lényeges lépéseket az áthelyezésnél csak vázlatosan

¹⁶ Lásd: *CLSA Commentary*, 1042 – 1045.

soroljuk fel. Ezek a törvényes lépések egyformán alkalmazhatók, akár meghatározott, akár meghatározatlan időre volt valaki az adott hivatalra kinevezve.

1. Megbeszélés

Az egyházmegyes püspök az illetékes, aki meghatározza a 1748. k. értelmében azokat a jó okokat, amelyek miatt egy plébánost egy másik plébániára vagy más hivatalba helyezi át. A jó ok a kánonban megtalálható: „Ha a lelkek java vagy az egyház szükséglete, illetve haszna úgy kívánja.”¹⁷ Továbbá az is elismerést nyer, hogy a plébános hasznosan kormányozta azt a plébániát, ahol eddig szolgált. Bár a kánon nem tesz említést a megbeszélésről csak a későbbiekben ennél az eljárásnál, nagyon sok egyházmegyében a püspök segítséget kap ebben a felelősségteljes döntésben a klerikusok tanácsától.

2. Meggyőzés

Az áthelyezést a püspök levélben javasolja, aki egyben próbálja meggyőzni a plébánost, hogy adja beleegyezését az új hivatalra való kinevezéshez, az „Isten és a lelkek szeretete” miatt. Érvek, melyek még konkrétabbak és kevésbé kegyesek, segíthetik a püspököt ebben a meggyőzésben, különösen azért, mert a javasolt áthelyezés dicséri a plébános képességeit, melyek szükségesek egy másik helyen az egyházmegyében. A javaslat írásban történik, azért, hogy bizonyíték maradjon, ami akkor válik fontossá, ha a plébános felfolyamodással él.

3. Visszautasítás

Ahogy látni fogjuk az elmozdítási eljárásnál, a püspöknek meg kell bizonyosodnia, hogy a plébános megkapta az áthelyezésre szóló javaslatot. A püspöknek arról is meg kell győződnie, hogy a plébánost nem akadályozta-e valami abban, hogy válaszoljon erre a javaslatra meghatározott időn belül (15 nap).

A plébános elfogadhatja a püspök javaslatát az áthelyezésre, és így ebben az esetben az áthelyezési határozatot ki lehet állítani. Lehet, hogy a plébános nem akar együtt működni, vagy ellene van a felkínált javaslatnak. Ebben az esetben joga van ahhoz, hogy írott elutasítását, benne felsorolva az okokat, megküldje a püspöknek. Válasza bekerül

---

¹⁷ A plébános áthelyezésének indoka nem feltétlenül valamilyen kár elkerülése, hanem lehet az egyház szükséglete, haszna, illetve a lelkek java (pl. egy fontosabb vagy nehezebb plébánia ellátása). A püspöki javaslatnak tehát elegendő ilyen indokokra hivatkoznia, nem szükséges olyan okokat és érveket megjelölnie, mint az 1742. k. szerinti felszólításnak.

az eljárási akták közé, mely elérhető lesz az áttekinthetőség miatt egy esetleges felfolyamodás esetén. Ezen a ponton a püspök elállhat az eredeti javaslatától, ha meggyőződik arról, hogy a plébánost hivatalában hagyja.

4. Megbeszélés

Ha a püspök azt tervezi, hogy szándékát megvalósítja a plébános ellenkezése ellenére, meg kell beszélnie az okokat (pro-contra), amelyek az áthelyezés mellett vagy ellen szólnak, két plébánossal. Az 1742. k. szerint a püspök vitassa meg az ügyet a papi szenátus által erre a célra tartós jelleggel alakított csoportból a püspök javaslatára kiválasztott két plébánossal. A tanácskozás után a püspök megismétli a felhívását, amelyben kéri a plébánost, hogy fogadja el az áthelyezést. Ezen megismételt felhívás után, ha az elutasítás, ellenkezés folytatódik a plébános részéről, a püspök tovább léphet és kibocsáthatja az áthelyezést tartalmazó határozatot, amelyben megjelöl egy bizonyos időt, amikor a plébánia megüresedetté válik.

5. Az áthelyezési határozat és annak hatásai

Az előző hivatal megüresedetté válik, amikor az áthelyezett plébános birtokba veszi az új hivatalt. Amíg átveszi az új hivatalt, a díjazását az előző hivataltól kapja. Ha a meghatározott idő elmúlik anélkül, hogy a plébános az áthelyezést elfogadná, a püspök nyilvánítsa megüresedettnek a plébániát. Ebben az esetben az 1747 k. előírásait kell alkalmazni, amelyről a következő részben szólunk bővebben. Természetesen felfolyamodással lehet élni az áthelyezési határozat ellen az 1747. k. 3. §-a szerint.¹⁸

III. Elmozdítás az egyházi hivatalból

A. A plébánosok elmozdításának alapszabályai¹⁹

Egy hivatalnok elmozdítható a törvény által vagy az illetékes hatóság határozata által.

¹⁸ A plébános nem folytathatja az elmozdítás után a plébánia vezetését, még akkor sem, ha felfolyamodást nyújtott be az elmozdító intézkedés ellen (vö. 143. k. 2 §). Ilyenkor a felfolyamodásnak csak annyiban van a végrehajtást felfüggesztő hatása, hogy az ügy eldöntéséig a püspök más plébánost nem nevezhet ki. Viszont éppen mert az elmozdított plébános nem gyakorolhatja már feladatát, szükséges az ideiglenes plébániai kormányzó (administrator) kinevezése.

¹⁹ Négy kánon (192–195. kk.) tartalmazza azokat az alapszabályokat, amelyeket figyelembe kell venni, amikor egy személyt elmozdítanak hivatalából. Ld. *CLSA Commentary*, 111–112.

1. A törvény által következõ személyek vannak elmozdítva a hivatalukból: a) aki elvesztette klerikusi állapotát, b) aki nyilvánosan eltávolodott a katolikus hittõl vagy az egyház közösségétõl, c) az a klerikus, aki házasságot kísérelt meg.

Az elsõ esetben a klerikusi állapot elvesztése a megfelelõ kánoni törvények szerint kell történnjen. A hivatal elvesztése az elsõ két esetben akkor alkalmazható, ha a tények megállapítást nyernek az illetékes hatóságtól (194. k.) Ez azt jelenti, hogy az illetékes hatóságnak meg kell állapítania a tényeket, bizonyítani kell és kijelenteni határozatilag, hogy a kérdéses hivatal megüresedett a törvény szerint. Csak ezután tudja ez a hatóság betölteni a hivatalt.

2. Az illetékes hatóság határozata által

A különösen fontos kánoni elv az elmozdítás okának súlyosságára hívja fel a figyelmet. A 193. k. 1. §-a szerint egy meghatározatlan időre megbízott személy hivatalából csak nagyon súlyos okból és a törvény szabta eljárás szerint mozdítható el. Hasonlóképpen, akit meghatározott időre bíztak meg, mielőtt a megbízási idő lejárna, csak súlyos okból és a törvény által meghatározott eljárás szerint mozdítható el (193. k. 2. §.).

Az elsõ két része ennek a kánonnak arra készíti a püspököt, hogy határozza meg a súlyos okot, és kövesse a törvényesen meghatározott eljárást, ha alkalmazható. Az egyetemes törvény példákat szolgáltat a súlyos okokra, amelyekért a püspök elmozdíthatja a plébánost.

Az egyetemes törvény szintén tartalmaz egy eljárást, amelyet az egyházmegyei gazdasági igazgató elmozdításánál kell használni, ha a hivatali idő még nem járt le.

3. Eljárás

Az 193. k. harmadik része utasításokat tartalmaz arra vonatkozólag, amikor olyan hivatalból mozdítanak el valakit, amelyet a jog előírásainak megfelelően, az illetékes hatóság józan belátására bízva kapott. Az illetõ személy megfelelõ okból az illetõ hatóság megítélése szerint elmozdítható. Ebben az esetben az illetékes hatóságnak a megfelelõ ok meglétét kell megállapítani.

Nincs semmilyen eljárás a Kódexben a következõ személyek elmozdításakor: általános helynök, püspöki helynök, aki nem segédpüspök; káplán, szerzetes, aki hivatalt visel az egyházmegyében. Például az egyházmegyei püspök abszolút és szabad belátására van

bízva az általános helynök kinevezése és elmozdítása, feltéve, hogy a természeti és kánoni méltányosságot figyelembe vette.

Bár egyes esetekben nincs külön előírt eljárás, de ez nem azt jelenti, hogy nincs eljárás. Az elmozdítási eljárás nem egyszerűen annyi, hogy a püspök tudomására hozza a hivatal viselőjének az elmozdítás tényét. Az elmozdítást el kell rendelni, és közölni kell egy egyedi határozatban, elrendelve olyan formában, ahogyan azt a 48–58. kánonok előírják.

A püspöknek megfelelő információra van szüksége, hogy meghatározza a megfelelő okot az elmozdításhoz, meg kell hallgatnia azokat is, akiknek jogai sérülést szenvednek az elmozdítás által. A határozatban fel kell tüntetni azokat az okokat, amelyek miatt az elmozdítást akarja. A részleges jog tartalmazhat okokat és előírhat eljárásokat az elmozdításra vonatkozólag, amennyiben ez nem ellenkezik az egyetemes törvénnyel, és alkalmazni kell azokban az esetekben, amelyekre a Kódexben nem található eljárás. A hivatalból való elmozdítás bármely esetében az eljárást írásban kell közölni, amely egy határozat, és az illetékes hatóság adja ki. Amikor az illetékes hatóság határozata elmozdítja a személyt a hivatalból, amely a hivatal viselő anyagi jövedelmének forrása volt, az a kötelessége az illetékes hatóságnak, hogy támogassa a személyt anyagilag, legalább egy rövid ideig. (195. k.)

Eltérően a hivatalból való elmozdítástól, a törvény tartalmaz más lehetőséget is a hivatal elvesztésére – megfosztás által – (196. k.), amely egyfajta elmozdítás a hivatalból, de mint büntetés.

B. Kánoni eljárás a plébános hivatalból való elmozdítására

Ez az eljárás nem alkalmazható azokra a plébánosokra, akik szerzetesi intézmény tagjai vagy apostoli élet társaságához tartoznak, mert azok elmozdíthatók vagy a szerzetesi előljáró, vagy a püspök józan belátása szerint, ha az egyik hatóság informálta a másikat az elmozdításról. (682–738. kk.)

Az elmozdítás ezen eljárását egyformán alkalmazni kell annak a plébánosnak az esetében, akit meghatározott vagy meghatározatlan időre neveztek ki, és akit az idő lejártá előtt elmozdítanak. Az illetékes hatóság, aki az elmozdítást végezheti az egyházmegyes püspök és mindazok, akik vele hasonló elbírálás alá esnek (381. 2. §.), kizárva az általános helynököt, püspöki helynököt, kivéve, ha erre különleges megbízást nem kaptak (134.).

1. Kivizsgálás és a súlyos ok megítélése

A megyéspüspök vezeti az előzetes kivizsgálást, azért, hogy megállapítsa, hogy megvan-e a súlyos ok a plébános elmozdítására.

A püspök végezheti ezt személyesen, vagy delegálhat valaki másat a kivizsgálásra. Mindkét esetben megőrizhet egy írott dokumentumot, megfelelőképpen hitelesítve, a kivizsgálásról. Ez a dokumentum egyike azoknak az iratoknak, amelyek azt az aktacsomót alkotják, amelynek mindegyikét hitelesíteni kell, azért hogy védelmezve legyenek azon személyek jogai, akik ebbe az ügybe belekerülnek. Ezekbe az aktákba a plébánosnak betekintést kell engedni, különösen akkor, amikor védelmét készíti, vagy felfolyamodással él. Az elmozdítás okának meghatározása sokkal könnyebb, mikor a plébános hiányosságai, tévedései ismertek, de mihez kezdjen a püspök az olyan beszámolókkal, amelyek csak célozgatások és híresztelések. A püspöknek konkrétumokra van szüksége.

Annak eldöntésére, hogy megvan-e az ok az elmozdításra, a püspöknek tüzetesen meg kell vizsgálni a feljelentések forrását és természetét.

Névtelen feljelentések ritkán, vagy egyáltalán nem érdemelnek figyelmet. Feljelentések meghatározott egyénektől vagy csoportoktól súllyal bírnak, és ezeket komolyan kell venni, főleg ha az egyén vagy csoport abba is beleegyezik, hogy a püspök nyilvánosságra hozza a nevüket. Bár a törvény ezt nem írja elő, de a plébános joga meg lenne sértve e nélkül a nyilvánosságra hozatal nélkül. Felfolyamodás esetén, amelyet az elmozdító határozat ellen tesz, a plébános érvényesen érvelhetne, ha az nem történne meg.

Ami a súlyos okot illeti, és ami az elmozdításhoz szükséges, erre példát találunk az 1741. kánonban. Habár öt van felsorolva, de igazából hét példát találunk ott. Ugyanakkor más lehetséges okok is hozzákapszolhatók.²⁰ Ezek a következők: 1.) olyan cselekvési mód, amely az egyházközségeit súlyosan károsítja, vagy megzavarja, 2.) járatlanság, amely megakadályozza a hatékony szolgálatot, 3.) tartós szellemi vagy testi betegség, amely alkalmatlanná teszi a plébánost, 4.) a jó hírnév elvesztése, 5.) plébánossal szembeni ellenérvés a hívek

²⁰ A plébános elmozdításához elégséges indokok felsorolása a kánonban csak példa jellegű, nem kimerítő. „Főként” ezek az okok szoktak előfordulni. Az elmozdítást azonban más hasonló okok is indokolták tehetik.

részéről, 6.) plébánosi kötelességek súlyos elhanyagolása vagy megsértése, 7.) anyagi javak rossz kezelése.

Akármi is legyen az ok az elmozdításra, a püspök mielőtt a peres eljárást elkezdéné, ajánlatos hogy figyelmeztesse a plébános problémás viselkedéséről, hiányosságairól, hibáiról. Továbbá a püspök gondoskodjon arról, hogy megfelelő segítséget kínáljon fel papjának, ha ez segíteni fogja a papot abban, hogy leküzdje azokat a hibákat, amelyek az elmozdításhoz vezetnének. Ez a segítség lehet nevelői, formálói program. A hiányok bepótolására kinevezhető egy káplán vagy adminisztrátor a plébániára, hogy ellássa a szolgálatot, különösen azokon a területeken, ahol a plébános valamilyen hiányossággal küzd; vagy egy rövid időre, amíg a plébános különböző személyiség fejlesztő programokon vesz részt.

2. Megbeszélés

Ha az említett ok fennáll a plébános elmozdításához, a püspök vitassa meg az ügyet a papi szenátus által erre a célra megválasztott két plébánossal. Ebben a megbeszélésben a püspöknek lehetősége van arra, hogy megvizsgálja az elmozdításhoz felhozott okokat és azok beszámíthatóságát, komolyságát. Az eljárásnak ezen a pontján a megbeszélés még nem az érvényességhez szükséges, de okosan jár el a püspök, ha az okokat vitára bocsátja a két plébános bevonásával. A püspök egy jegyzőkönyvet készít erről a beszélgetésről, feltüntetve a helyet és az időt is, valamint a megkérdezettek nevét és a beszéd témáját. A hitelesített dokumentum egyike lesz az eljárás hiteles aktáinak.

3. Meggyőzés

Ha a vizsgálat kimutatja, hogy az 1740. kánonban említett ok fennáll, a püspök vitassa meg az ügyet a papi szenátus által erre a célra tartós jelleggel alakított csoportból a püspök javaslatára kiválasztott két plébánossal; ha ezután úgy ítéli, hogy elmozdításhoz kell folyamodnia, az oknak és az érveknek az érvényességhez szükséges megjelölésével atyailag tanácsolja a plébánosnak, hogy tizenöt napon belül mondjon le. (1742. k. 1. §.)²¹

²¹ Az 1. § szerint a felszólításnak az elmozdításhoz szükséges okokon kívül azokat az érveket is tartalmaznia kell, melyek alapján a püspök úgy ítéli, hogy az ok fennáll. Ha a felszólításból akár az ok, akár az érvek teljesen hiányoznak, a felszólítás, és így maga az ennek nyomán bekövetkező elmozdítás is érvénytelen (vö. GORDON, *De recursibus* 7). Az indoklással ellátott felszólításnak nem szükséges írásban történnie; szóban is végezhető, de ebben az esetben megfelelő irat (jegyzőkönyv) készítendő róla.

A püspök feltárja, legalább vázlatosan azokat az okokat, amelyek szerint az elmozdítás szükséges. Itt ennél a fázisnál a püspök azt is jelezheti, hogy milyen jövőbeli intézkedéseket tesz az elmozdítani kívánó plébánosért. A püspöknek vigyáznia kell, hogy ne ajánljon fel meghatározott hivatalt, mert ennek az ajánlatnak nincs jogi hatálya. A püspök okosan jegyzőkönyvet (másolatot) készít erről a közlésről is, különösen akkor, ha ez szóban történt. A plébános, ha kellőképpen meggyőzték, benyújtja lemondását! A törvény lehetőséget ad arra is, hogy a plébános feltételt szabjon a lemondásához, amennyiben ez a feltétel törvényes, és a püspök is elfogadja. Amikor a lemondás törvényesen fel van kínálva, az elmozdítási eljárás befejeződik, és a püspök megőrizz egy másolatot, hogy a plébános lemondását elfogadta, mint az elmozdítási eljárás befejezését.

4. Visszautasítás

Két fajta visszautasítással találkozhat a püspök a plébános részéről: *passzív* és *aktív*. A Kódex mindkettőt tárgyalja.

Passzív visszautasítás alatt értjük a válasz hiányát a plébános részéről. Ez az az eset, mikor a plébános figyelembe sem veszi a szóbeli vagy írásos felszólítást a lemondásra. Megtörténhet az is, hogy a felszólítást a plébános nem kapta meg, s ez elégséges ok arra, hogy ajánlott levelet használjanak, amelyet a címzettnek átvételkor alá kell írnia. A püspöknek meg kell ismételnie a felszólítást a lemondásra, és elégséges időt kell adnia a plébánosnak a válaszadásra. Amikor a püspök biztos abban, hogy a plébános megkapta a második felszólítást és nem volt akadályoztatva abban, hogy a meghatározott időn belül válaszoljon (15 nap), a püspök kiadhatja az elmozdítási határozatot. Hasonlóképpen, ha a plébános visszautasítja a lemondást, de nem hoz fel okokat, a püspök kiadhatja az elmozdítási határozatot.

Aktív visszautasítás alatt azt értjük, hogy a plébános kifejtheti ellenkezését azok ellen az okok és érvek ellen, amelyeket az elmozdításához felhoztak. Ha visszautasítása meggyőzi a püspököt, az elállhat az elmozdítási eljárástól. Érvényes cselekedet miatt a püspök kérje fel a plébánost, hogy válaszát, érveit írott formában nyújtsa be. Nincs időhatár a válaszadásra, de a püspök adjon megfelelő időt. Ahhoz, hogy válaszát elkészítse, a plébánosnak joga van ahhoz, hogy az összegyűlt iratokat átnézze. Ezek az iratok magukban foglalják az előzetes kivizsgálást, a megbeszélések összesítéseit stb. Az érvényes

cselekedet érdekében a püspöknek újra meg kell beszélnie a dolgokat a két plébánossal.

A végső döntés: a plébános vagy maradhat, vagy pedig mennie kell.

5. Határozat és hatásai

Az elmozdítási határozat tartalmazhatja azokat az okokat, amelyek miatt az elmozdítás történik, a papok nevét, akiktől tanácsot kértek, és hogy a plébános adott-e be választ, elutasítást az ellene felhozott okokra, érvekre. Követve a határozat általános szabályait, a határozatot alá kell írni, és hitelesíteni kell. A plébánosnak meg kell említeni, hogy a Szentszékhez is folyamodhat 15 napon belül. Az elmozdítás után a püspök vagy kinevezi egy másik hivatalra a plébánost, ha megfelelőnek tartja, vagy pedig nyugdíjat kell felajánlania, ha az eset ezt követeli meg, és a körülmények megengedik.

Ezek az ajánlatok már az eljárás kezdetén elhangozhatnak, hogy a plébánost bátorítsa a szabad lemondásra. Az elmozdított plébános tartózkodjon hivatalának gyakorlásától, és minél hamarabb szabadítsa fel a plébániát, hacsak nem beteg vagy öreg. Továbbá adjon át mindent, ami a plébániához tartozik. A püspök elkezdheti az új plébános kinevezését, hacsak a régi nem élt felfolyamodással a Szentszékhez, mert ebben az esetben az új plébános nem nevezhető ki, amíg a folyamat be nem fejeződik. A közbeeső időszakra plébániai adminisztrátort kell kinevezni.

